

Projekt

z dnia 14 kwietnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ŁAZACH**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łazy na lata 2025-2027”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49), Rada Miejska w Łazach uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Wspierania Rodziny w Gminie Łazy na lata 2025-2027” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łaz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ŁAZY NA
LATA 2025 - 2027

ŁAZY 2025

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie.....
II.	Podstawy prawne programu.....
III.	Zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.....
IV.	Diagnoza społeczna.....
V.	Inicjatywy wspierające rodziny na terenie Gminy Łazy.....
VI.	Wsparcie rodziny w systemie pomocy społecznej.....
VII.	Analiza SWOT
VIII.	Adresaci programu
IX.	Cele programu
X.	Finansowanie programu
XI.	Realizatorzy programu
XII.	Odbiorcy programu.....
XIII.	Monitoring i ewaluacja programu.....
XIV.	Oczekiwane rezultaty.....
XV.	Podsumowanie.....

I. Wprowadzenie.

Preambuła Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi: „*Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta poprzez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami uchwala się niniejszą ustawę*” .

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Łazy na lata 2025-2027 powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jest to dokument strategiczny, mający na celu wsparcie rodzin w Gminie Łazy, szczególnie tych, które borykają się z trudnościami w pełnieniu podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program ma na celu zapewnienie kompleksowej pomocy, której celem jest poprawa sytuacji rodzinnej, a w szczególności wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci.

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczną i naturalne środowisko wychowawcze, w którym dziecko zdobywa pierwsze doświadczenia życiowe, kształtuje swoje wartości, osobowość oraz postawy społeczne. Współczesne wyzwania, takie jak zmiany społeczne, ekonomiczne i kulturowe, prowadzą do sytuacji, w których wiele rodzin napotyka trudności w wypełnianiu swoich funkcji, co wpływa na ich stabilność oraz jakość życia. Problemy takie jak uzależnienia, przemoc w rodzinie, brak stabilizacji zawodowej czy zaniedbywanie dzieci wymagają wszechstronnej pomocy, która umożliwi odbudowanie zdrowych relacji i harmonijny rozwój rodzin.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Łazy stanowi odpowiedź na te wyzwania. Jego celem jest stworzenie skutecznego systemu wsparcia, który pomoże rodzinom przezwyciężyć trudności i poprawić jakość życia wszystkich jej członków. Program zakłada interdyscyplinarną współpracę instytucji takich jak pomoc społeczna, placówki oświatowe, kulturalne, sądy, policja oraz inne podmioty, które działają na rzecz dzieci i rodzin. Kluczowym założeniem jest również wdrażanie działań profilaktycznych i wspierających wczesne interwencje, które mają na celu zapobieganie eskalacji problemów.

W ramach programu, działania będą koncentrować się na rozwoju systemu pomocy i wsparcia dla rodzin z Gminy Łazy, szczególnie tych, które przeżywają trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Głównym celem jest stworzenie sprzyjających warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, co ma na celu zapewnienie dzieciom stabilnego, bezpiecznego i zdrowego środowiska wychowawczego. Program będzie opierał się na współpracy z rodzinami, ich aktywnym udziale oraz ciągłym dostosowywaniu działań do indywidualnych potrzeb.

Realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łazy na lata 2025-2027 jest krokiem ku tworzeniu silnych, odpornych na trudności rodzin, które będą stanowić fundament przyszłości społeczności lokalnej.

II. Podstawy prawne.

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U Nr 78, poz.483);
- Konwencję o prawach dziecka; przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz.526);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. u. z 2024 r. poz.177);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2024 r., poz.424);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2023 r.,poz.1923);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (tj. Dz.U. 2024 poz. 1576);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz.U. 2024 poz. 323);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz.U. 2023 poz. 1993).

III. Zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

- b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4. finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Biorąc pod uwagę powyższe uregulowania, założenia do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zasadę dobra dziecka i dobra rodziny, opracowano Program Wspierania Rodziny w Gminie Łazy na lata 2025 -2027.

IV. Diagnoza społeczna.

Gmina Łazy, będąca gminą miejsko-wiejską, znajduje się w powiecie zawierciańskim w województwie śląskim. Jej powierzchnia wynosi 132,9 km², co stanowi 13,3% całkowitej powierzchni powiatu zawierciańskiego oraz 1,07% powierzchni województwa śląskiego. Gmina sąsiaduje z innymi gminami, w tym: Porębą, Ogrodzieńcem, Kluczami, Siewierzem, Dąbrową Górniczą i Zawierciem. Główna miejscowość, będąca siedzibą gminy, to Łazy. Gmina łączy w sobie cechy obszarów miejskich i wiejskich, co czyni ją interesującym miejscem do życia i pracy.

Na strukturę administracyjną składa się miasto Łazy oraz 14 sołectw: Chruszczobród, Chruszczobród – Piaski, Ciągowice, Grabowa, Hutki Kanki , Kuźnica Masłońska, Mitręga, Niegowonice, Niegowoniczki, Rokitno Szlacheckie, Trzebyczka, Turza, Wiesiółka i Wysoka. Według danych uzyskanych z Urzędu Miasta Łazy liczba mieszkańców Gminy Łazy na dzień 31.12.2024r. wynosiła :

Liczba mieszkańców Gminy Łazy ogółem – **15090**

Liczba kobiet – **7872**

Liczba mężczyzn – **7218**

Poniższa tabela przedstawia liczbę mieszkańców na dzień 31.12.2024r. z podziałem na płeć i wiek.

Tabela nr 1 Liczba mieszkańców gminy Łazy z podziałem na wiek i płeć.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety
0-2	117	111
3	54	60
4-5	129	110
6	89	62
7	70	88
8-12	396	375
13-15	252	237
16-17	170	180
18	78	70
19-65	4549	0
19-60	0	4033
> 65	1316	0
> 60	0	2551

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Łazach.

Gmina Łazy pełni rolę organu prowadzącego dla 5 placówek oświatowych. Wśród nich znalazły się następujące szkoły:

1. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Stanisława Konarskiego w Łazach;
2. Szkoła Podstawowa im. ks. Stefana Joniaka w Niegowonicach;
3. Szkoła Podstawowa im. Gabriela Taszyckiego w Chruszczobrodzie;
4. Szkoła Podstawowa nr 3 w Łazach;
5. Szkoła Podstawowa im. Józefy Jabczyńskiej w Wysokiej;

Ponadto na terenie gminy funkcjonują następujące placówki oświatowe:

1. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Ciągowicach - prowadzona przez Stowarzyszenie „Przyjazna Szkoła w Ciągowicach”.
2. Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Michała Poleskiego w Rokitnie Szlacheckim.
3. Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Stanisława Będkowskiego w Grabowej - prowadzona przez Stowarzyszenie „Mała Szkoła w Rokitnie Szlacheckim”.
4. Zespół Szkół im. prof. R. Gostkowskiego w Łazach prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Zawierciu;

Na terenie gminy Łazy funkcjonują także oddziały przedszkolne:

1. Publiczne Przedszkole nr 1 im. Jana Brzechwy w Łazach;
2. Niepubliczne Przedszkole „Biedroneczki” w Łazach prowadzone przez Stowarzyszenie „Mała Szkoła w Rokitnie Szlacheckim”;
3. Niepubliczne Przedszkole w Rokitnie Szlacheckim;
4. Niepubliczne Przedszkole w Ciągowicach;
5. Niepubliczne Przedszkole w Grabowej;
6. Żłobek Miejski w Łazach

V. Inicjatywy wspierające rodziny na terenie Gminy Łazy.

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Miejski Ośrodek Kultury w Łazach i Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach. Miejski Ośrodek Kultury w Łazach pełni istotną rolę w życiu kulturalnym lokalnej społeczności, oferując różnorodne zajęcia i wydarzenia, które przyciągają osoby w różnym wieku oraz z różnych środowisk. Miejski Ośrodek Kultury koncentruje się na zaspokajaniu potrzeb społecznych poprzez działalność edukacyjną i artystyczną. W ramach Studia Edukacji Muzycznej, uczestnicy mają możliwość rozwijania swoich umiejętności muzycznych w takich dziedzinach jak pianino, keyboard, skrzypce, gitara, akordeon oraz śpiew solowy. Dodatkowo, oferta edukacyjno-kulturalna obejmuje zajęcia malarskie, teatralne, rękodzielnicze, ceramiczne, taniec nowoczesny i ludowy, rytmikę oraz naukę języka angielskiego.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach, która odgrywa ważną rolę w życiu kulturalnym społeczności lokalnej, oferując różnorodne usługi dostosowane do potrzeb mieszkańców. Oferta biblioteki nie ogranicza się do wypożyczania książek — obejmuje również działalność edukacyjną i kulturalną, jak izba tradycji czy punkt informacji turystycznej. Działalność kulturalna Biblioteki w Łazach organizowana jest wielowymiarowo, aktywizując środowisko lokalne. Prowadzone są m.in.: spotkania edukacyjne i zajęcia warsztatowe, działania i akcje promujące czytelnictwo oraz lokalnych twórców, wystawy, lekcje biblioteczne i konkursy.

W 2024 roku Gmina Łazy rozpoczęła realizację zadania polegającego na utworzeniu miejsc opieki nad dziećmi w ramach „Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 MALUCH 2022 – 2029”. Rozpoczęcie realizacji zadania w ramach Programu MALUCH+ to istotny krok w kierunku wspierania rodzin i poprawy dostępności miejsc opieki nad dziećmi. Dzięki temu programowi rodzice zyskują większą elastyczność, mogą lepiej pogodzić życie zawodowe z obowiązkami rodzinnymi, co ma ogromne znaczenie w dzisiejszych czasach. Dwa nowe żłobki miejskie – jeden w budynku Szkoły Podstawowej nr 3 przy ul. W. Pileckiego, a drugi w budynku Przedszkola Publicznego przy ul. Topolowej – to świetne rozwiązanie, które nie tylko zwiększy liczbę dostępnych miejsc opieki, ale również umożliwi dzieciom w tym wieku rozwój w grupie rówieśniczej, co jest niezwykle ważne w kontekście ich wczesnego rozwoju społecznego i emocjonalnego. Z 35 nowymi miejscami opieki, rodzice w Łazach będą mogli poczuć się pewniej, wiedząc, że ich maluchy są pod profesjonalną opieką, w bezpiecznym i przyjaznym środowisku. To z pewnością będzie miało pozytywny wpływ na jakość życia rodzin, umożliwiając im lepsze zbalansowanie różnych obowiązków. Program MALUCH+ to zatem bardzo ważna inicjatywa, która nie tylko poprawi sytuację w zakresie opieki nad dziećmi, ale także wpłynie na rozwój lokalnej społeczności.

Na terenie Gminy Łazy działa świetlica środowiskowa, która odgrywa kluczową rolę w życiu dzieci z rodzin w kryzysie. Aby skutecznie wspierać ich rozwój, konieczne jest zrozumienie istniejących problemów i ich przeciwdziałanie, budowanie zaufania i współpracy z rodzinami oraz

zapewnienie kompleksowej pomocy. Działania te powinny być skupione na profilaktyce, edukacji oraz wsparciu emocjonalnym, co przyczyni się do poprawy jakości życia dzieci i ich rodzin.

Cele i Zadania Świetlicy:

1. Wsparcie Dzieci i Rodzin: Celem świetlicy jest zapewnienie wsparcia dzieciom z trudnych rodzin oraz ich opiekunom. Działa to na wielu płaszczyznach, w tym edukacyjnej, psychologicznej i społecznej.
2. Profilaktyka i Edukacja: Świetlica ma na celu przeprowadzenie działań profilaktycznych, które pomogą zapobiegać problemom zdrowotnym i społecznym, takim jak uzależnienia od alkoholu czy narkotyków oraz występowania przemocy w rodzinie.
3. Tworzenie Bezpiecznej Przestrzeni: Świetlica powinna być miejscem, gdzie dzieci czują się bezpiecznie, mogą rozwijać swoje umiejętności społeczne i kreatywne, a także nawiązywać zdrowe relacje z rówieśnikami.
4. Współpraca z Rodzinami: Kluczowe jest nawiązanie kontaktu z rodzinami dzieci, pozwalające na lepsze zrozumienie ich potrzeb oraz wsparcie wychowawcze, niezbędne do poprawy sytuacji życiowej.

Działania podejmowane w świetlicy:

1. Programy Terapeutyczne: Realizacja programów terapeutycznych dla dzieci, które pomogą im w radzeniu sobie z emocjami oraz agresją, a także w rozwijaniu umiejętności społecznych.
2. Wsparcie Psychologiczne: Zapewnienie dostępu do psychologów i terapeutów, pracujących z dziećmi i ich rodzinami w celu poprawy sytuacji rodzinnej.
3. Akcje Integracyjne: Organizacja wydarzeń, angażujące zarówno dzieci, jak i rodziców, co pozwoli na budowanie relacji oraz zwiększy zaangażowanie rodzin w życie świetlicy.
4. Programy Informacyjne: Tworzenie materiałów informacyjnych, które będą dostępne dla rodzin, aby zwiększyć ich świadomość na temat dostępnych form wsparcia oraz procedur.

Projekt „Rozwój usług społecznych poprzez wsparcie rodziny, dzieci i młodzieży w Gminie Łazy” jest realizowany w okresie 2024 - 2029 i ma na celu wsparcie rodzin oraz dzieci i młodzieży w trudnych sytuacjach życiowych. Działania w ramach projektu koncentrują się na podnoszeniu jakości oraz dostępności usług wsparcia, zwłaszcza dla rodzin, które zmagają się z problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej lub są w kryzysie. Projekt ukierunkowany jest na rozwój placówki wsparcia dziennego, która oferować będzie szereg nowych zajęć dodatkowych tj. języka angielskiego, zajęcia informatyczno - robotyczne, warsztaty savoir-vivre, a także zajęcia psychoedukacyjne i socjoterapeutyczne. Dodatkowo, organizowane są pólkolonie letnie i zimowe, zajęcia muzyczno-teatralne oraz wydarzenia kulturalne i integracyjne. Podejmowane inicjatywy mają na celu nie tylko rozwój umiejętności dzieci i młodzieży, ale także budowanie pozytywnych

wzorców spędzania czasu wolnego, w tym: organizację wyjść do kina, teatru, muzeum oraz wyjazdów integracyjnych. Z myślą o podsumowaniu przeprowadzonych zajęć oraz integracji rodzin, planowany jest festyn integracyjny, który pozwoli na wspólne spędzenie czasu i wzmocnienie więzi społecznych.

Ponadto w odpowiedzi na potrzeby rodzin, uruchomiony został Punkt Konsultacyjny, w którym można uzyskać pomoc psychologiczną, psychoterapeutyczną, prawną oraz mediacyjną. Punkt Konsultacyjny jest doskonałą inicjatywą, która znacząco wpływa na poprawę jakości życia rodzin. Oferuje różnorodne formy wsparcia, takie jak pomoc psychologiczną i psychoterapeutyczną, można skutecznie przeciwdziałać problemom emocjonalnych i psychicznych, z jakimi borykają się dzieci, młodzież oraz dorośli.

Istotnym z punktu widzenia funkcjonowania rodziny jest wsparcie prawne i mediacyjne, zwłaszcza w sytuacjach konfliktowych, które mogą wpływać na stabilność i harmonijne funkcjonowanie rodziny. Dzięki profesjonalnej pomocy, rodziny mogą lepiej radzić sobie z trudnościami, co z kolei przyczynia się do budowania zdrowszych relacji oraz większej integracji w społeczeństwie.

Punkt Konsultacyjny jest miejscem, gdzie można uzyskać nie tylko poradę, ale również wsparcie emocjonalne i praktyczne, co jest niezwykle istotne w dzisiejszych czasach, a jej pożądanym rezultatem jest tworzenie bardziej zintegrowanej i wspierającej społeczności.

Warto wspomnieć również o prowadzonych na terenie Gminy Łazy w ramach profilaktyki dzieci i młodzieży pozalekcyjnych zajęciach sportowych i innych przedsięwzięciach profilaktyczno – edukacyjnych. Zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Łazy realizowane były w następujących klubach sportowych:

1. Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” w Łazach
 - „Potrafię powiedzieć NIE”,
 - „Eliminowanie czynników szkodliwych dla zdrowia”,
 - „Rozwój i wspomaganie sprawności fizycznej oraz promowania zdrowego stylu życia”.
2. Uczniowski Klub Sportowy w Chruszczobrodzie
 - „Zdrowo żyć i w siatkę grać”.
3. Jurajska Akademia Sportu w Łazach
 - „Trenuj z nami, nie zaczynaj z nałogami”,
 - „Powiedz NIE, gdy wszyscy mówią TAK”,
 - „Każdy może zostać mistrzem”.
4. MKS Łazowianka Łazy
 - „Stop używkom – nas uzależnia tylko sport”.

Zajęcia w tych klubach mają na celu nie tylko rozwijanie umiejętności sportowych, ale także promowanie zdrowego stylu życia, integracji społecznej oraz wspieranie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży.

VI. Wsparcie rodziny w systemie pomocy społecznej.

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Łazy realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej, który odgrywa kluczową rolę w społeczeństwie świadcząc pomoc i wsparcie rodzinom i dzieciom. Celem działania Ośrodka Pomocy Społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać poprzez wykorzystanie własnych zasobów i możliwości. Wspieranie osób i rodzin w wysiłkach mających na celu zaspokojenie niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w godnych dla człowieka warunkach, zapobiegając powstaniu nowych problemów społecznych poprzez podejmowanie przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem społecznym. Celem pomocy społecznej jest również wspieranie rodzin wychowujących dzieci poprzez finansowe wsparcie na pokrycie potrzeb związanych z ich wychowaniem i poprawę jakości życia.

Podstawą udzielenia osobom i rodzinom wsparcia, w ramach pomocy społecznej jest trudna sytuacja życiowa, której nie można przezwyciężyć mimo uprzedniego wykorzystania wszystkich własnych środków, możliwości i uprawnień. Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy w latach 2022-2024.

Tabela nr 2 Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy w latach 2022-2024.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2022	249	419
2023	220	383
2024	271	335

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach.

Tabela nr 3 Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2022-2024.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób		
	2022	2023	2024
świadczenia niepieniężne	101	110	123
świadczenia pieniężne	166	160	158

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach.

Osoby zwracające się o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach borykają się z różnymi problemami. Poniższa tabela ukazuje przyczyny trudnej sytuacji życiowej osób korzystających z pomocy tutaj. Ośrodka.

Tabela nr 4 Główne powody przyznawania pomocy w latach 2022-2024.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	Liczba rodzin		
	2022	2023	2024
Ubóstwo	129	122	104
Długotrwała lub ciężka choroba	117	120	135
Niepełnosprawność	110	100	108
Bezrobocie	84	77	71
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	31	30	32
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny niepełne	23	20	20
Alkoholizm	23	19	18
Potrzeba ochrony macierzyństwa	8	11	13
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem - w tym: rodziny wielodzietne	8	10	11
Potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	8	10	11
Bezdomność	6	6	8
Przemoc domowa	1	2	3
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	2	4
Zdarzenie losowe	2	2	3
Sytuacja kryzysowa	0	1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach.

Z powyższych danych wynika, że najczęstszymi powodami przyznania świadczeń były długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i ubóstwo.

Tabela nr 5 Liczba świadczeń.

	2022	2023	2024
Specjalny zasiłek opiekuńczy	22	8	0
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	1324	1313	1326
Zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	805	834	887
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	3610	3565	3600
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	1448	1384	1326
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75 lat	33	34	25
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	4198	4251	4301
Świadczenie pielęgnacyjne	566	678	701
Zasiłki rodzinne	421	311	232
Fundusz alimentacyjny	84	77	70
Za Życiem	2	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach.

Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych systematycznie spada, którego powodem jest niezmienniejące się kryterium dochodowe. Podobnie, liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego również wykazuje tendencję spadkową. Świadczenie pielęgnacyjne oraz zasiłek pielęgnacyjny natomiast ma tendencję wzrostową.

Tabela nr 6 *Liczba świadczeń: stypendia szkolne, dodatki mieszkaniowe, karta dużej rodziny, „Za życiem”.*

Formy wsparcia	2022	2023	2024
STYPENDIA SZKOLNE	16	16	16
DODATKI MIESZKANIOWE	75	83	81
KARTA DUŻEJ RODZINY	211	198	106
ZA ŻYCIEM	2	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach.

Liczba rodzin korzystających ze stypendiów szkolnych w latach 2022-2024 pozostała na niezmiennym poziomie. Liczba rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych w ciągu ostatnich trzech lat nieznacznie wzrosła. Natomiast liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny ma tendencję malejącą. Świadczenie „Za życiem” w ostatnich latach było wykorzystywane przez niewielką liczbę osób. W 2022 roku skorzystały z niego dwie osoby, a w kolejnych latach 2023 i 2024, po jednej osobie.

Istotną rolę w pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach odgrywa praca socjalna czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód, prowadzona jest w oparciu o dokonanie przez pracownika socjalnego diagnozy sytuacji w rodzinie.

Rola rodziny w rozwoju dziecka jest fundamentalna i ma dalekosiężne konsekwencje dla jego przyszłości. Właściwe reakcje rodziców w sytuacjach wychowawczych są kluczowe, ponieważ to one kształtują umiejętności społeczne, emocjonalne i poznawcze dziecka. Zrozumienie potrzeb dziecka oraz umiejętność ich zaspokajania, w oparciu o wiedzę teoretyczną i praktyczną, pozwala na tworzenie zdrowych relacji rodzinnych. Rodzice, którzy są świadomi celów wychowawczych, mogą lepiej dostosować swoje metody wychowawcze do zmieniających się potrzeb dziecka, co sprzyja jego wszechstronnemu rozwojowi. Problemy takie jak ubóstwo czy wykluczenie społeczne mogą znacząco wpływać na zdolności wychowawcze rodziców. W trudnych warunkach życiowych często brakuje wsparcia, co może prowadzić do frustracji i bezradności w obliczu wyzwań wychowawczych. W takich sytuacjach istotne jest, aby rodzice mieli dostęp do odpowiednich zasobów, informacji oraz wsparcia ze strony specjalistów, co może pomóc im w lepszym wypełnianiu ról rodzicielskich. Komunikacja dotycząca uczuć, empatia oraz zrozumienie indywidualnych potrzeb dziecka są kluczowe dla budowania poczucia bezpieczeństwa i zaufania

w relacji rodzic-dziecko. Wsparcie dostosowane do wieku dziecka oraz jego osobistych doświadczeń pozwala na tworzenie pozytywnego środowiska, w którym dziecko może rozwijać się i odnajdywać swoją tożsamość.

Udzielanie wsparcia na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podejmują asystenci rodziny. Warto również podkreślić, że rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców, poprzez różne formy wsparcia, edukacji czy grup wsparcia, ma ogromne znaczenie dla poprawy jakości życia rodzin oraz ich wpływu na rozwój dzieci. Współpraca rodziców z instytucjami wspierającymi rodzinę może przyczynić się do budowania lepszych warunków dla rozwoju dzieci i ich integracji w społeczeństwie. Do realizacji zadania zatrudnionych jest dwóch asystentów, w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wskazać należy, że wśród rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny, zdarzają się również takie, gdzie negatywna postawa rodziców, brak chęci współpracy z asystentem oraz brak motywacji do podejmowania działań w celu poprawy sytuacji w rodzinie, uniemożliwiają realizację planu pomocy. Brak współpracy ze strony rodziców stanowi jedną z przesłanek zakończenia pracy asystenta w rodzinie. Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, w latach 2022- 2024.

Tabela nr 7 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

	2022	2023	2024
Liczba pracujących asystentów z rodziną	2	2	2
Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	23	26	29
Liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę – ogółem z tego:	3	6	5
ze względu na osiągnięcie celów	1	1	1
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	-	3	2
ze względu na zmianę miejsca zamieszkania (poza teren miasta Gminy Łazy)	1	2	2
Inny powód	1	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach.

Asystent rodziny odgrywa istotną rolę w wspieraniu rodzin w trudnych sytuacjach życiowych. Jego działania mają na celu nie tylko pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów, ale także długofalowe wsparcie w budowaniu zdrowych relacji i umiejętności wychowawczych.

Dzięki zastosowaniu różnorodnych metod, asystent może dostosować swoje podejście do indywidualnych potrzeb rodziny, co sprzyja ich reintegracji oraz poprawie atmosfery w domu.

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub ich władza rodzicielska zostaje ograniczona, sąd podejmuje decyzję o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu go poza rodziną biologiczną.

Tabela nr 8 Dzieci z Gminy Łazy przebywające w pieczy zastępczej, za których pobyt Gmina Łazy współfinansowała w latach 2022-2024.

	2022	2023	2024
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem:	28	24	28
w tym w rodzinie zastępczej:	15	16	17
w tym w placówce opiekuńczo – wychowawczej:	13	8	11
Liczba dzieci, które opuściły pieczę zastępczą:	8	4	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Łazach.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2022 i 2024 była taka sama. Natomiast w 2023r. spadła. Liczba dzieci, które opuściły pieczę zastępczą: w 2022r. - 8 dzieci, 2023r. - 4 dzieci, natomiast w 2024r. - 6 dzieci.

Kluczowe aspekty pracy asystenta obejmują:

1. **Motywacja i wsparcie emocjonalne:** Asystent działa na rzecz wzmacniania poczucia własnej wartości członków rodziny, co jest fundamentem dla ich dalszego rozwoju. Poprzez aktywne słuchanie i empatyczne podejście, asystent może pomóc rodzinom w odkrywaniu ich mocnych stron i możliwości.
2. **Umiejętności wychowawcze:** Wspieranie rodziców w rozwijaniu efektywnych umiejętności wychowawczych jest kluczowe dla poprawy atmosfery w domu. Asystent może prowadzić warsztaty, oferować porady oraz dzielić się strategiami, które pomagają w radzeniu sobie z codziennymi wyzwaniami wychowawczymi.
3. **Budowanie relacji:** Inicjowanie działań mających na celu poprawę komunikacji i zrozumienia w rodzinie sprzyja budowaniu silnych więzi. Asystent często towarzyszy rodzinom w trudnych momentach, co pozwala na tworzenie zaufania i wspólnego przeżywania problemów.
4. **Reintegracja społeczna:** Pomoc w nawiązywaniu i utrzymywaniu kontaktów społecznych jest istotna dla poprawy jakości życia rodziny. Asystent może wspierać rodziny w uczestnictwie w lokalnych wydarzeniach, grupach wsparcia czy innych formach aktywności społecznej, co sprzyja integracji.

5. Planowanie i realizacja celów: Praca asystenta polega również na wspieraniu rodzin w określaniu i realizacji ich celów, zarówno krótko-, jak i długoterminowych. Pomoc w tworzeniu planów działania oraz monitorowanie postępów może znacząco poprawić sytuację rodzinną.

W rezultacie, asystent rodziny przyczynia się do tworzenia zdrowego i wspierającego środowiska, w którym dzieci mogą prawidłowo się rozwijać. Kluczowe jest, aby w tym procesie rodziny czuły się kochane, akceptowane oraz zrozumiane, co ma ogromne znaczenie dla ich rozwoju emocjonalnego i społecznego. Tego rodzaju wsparcie nie tylko poprawia relacje w rodzinach, ale także wpływa na ich przyszłość, tworząc fundamenty dla zdrowego społeczeństwa.

VII. Analiza SWOT.

W analizie strategicznej szczególne znaczenie odgrywa zintegrowana metoda typu SWOT (ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Jest to narzędzie badawcze kompleksowo określające mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, niezbędne do zdiagnozowania obecnej sytuacji oraz prognozowanych skutków. Polega ona na zidentyfikowaniu czterech wymienionych grup czynników i określeniu ich wpływu pozytywnego, jak i negatywnego na sytuację w Gminie Łazy. W omawianej analizie wyróżnia się etapy: identyfikację i analizę mocnych i słabych stron oraz identyfikację i analizę szans i zagrożeń

Wsparcie rodziny na terenie Gminy Łazy	
Mocne strony	Słabe strony
• Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, • Dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, mediator rodziny, radca prawny), • Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny, • Zatrudnienie asystentów rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy, • Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, • Funkcjonowanie placówek wsparcia	• Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, • Niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie, • Niski poziom świadomego rodzicielstwa, • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/nauczyciela, • Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony

dziennego, • Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • Obowiązujące strategie, programy, akty prawne dot. rodziny.	rodzin w zakresie rozwiązywania problemów.
Szanse	Zagrożenia
• Przydzielenie asystenta dla rodziny celem wsparcia i pomocy dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • Wzmocnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, • Zapobieganie dysfunkcjom rodziny, • Wzrost świadomości społecznej na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie; • Wzrost wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziny; • Wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodzinę z różnych form wsparcia; • Poszerzenie zakresu szkolnych programów profilaktycznych; • Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia; • Możliwość uczęszczania na Terapię Uzależnień i Współuzależnień;	• Zanik więzi i tradycji rodzinnych; • Nieradzenie sobie w wychowywaniu dzieci przez rodziców biologicznych, • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc i demoralizacja, • Narastający problem uzależnień: alkohol, środki odurzające, narkotyki, gry komputerowe, telefon, • Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży,

VIII. Adresaci programu.

Adresatami programu są:

1. Rodziny przeżywające wielorakie trudności, w tym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny niezaradne życiowo, rodziny z problemem ubóstwa w tym obciążone bezrobociem, rodziny borykające się z problemem długotrwałej choroby, niepełnosprawnością, rodziny dotknięte przemocą, uzależnieniami, innymi problemami powodującymi wzrost ryzyka wykluczenia społecznego.
2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki i wsparcia, w tym szczególnie dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

IX. Cele programu.

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2025–2027 ma na celu stworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności, poprzez zintegrowane działania na rzecz rodziny i dziecka. Kluczowe elementy programu obejmują analizę sytuacji rodzin zamieszkujących gminę Łazy, aby skutecznie określić, jakie wsparcie jest im potrzebne, zarówno w zakresie opieki, jak i wychowania. Celem wszystkich działań jest nie tylko pomoc rodzinom w trudnych momentach, ale także wzmocnienie ich pozycji jako podstawowego środowiska wychowawczego dla dzieci, co przyczyni się do ich lepszego rozwoju i integracji społecznej.

Główne cele programu obejmują:

1. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodziny – poprzez działania skierowane na poprawę jej zdolności do sprawowania opieki nad dziećmi i pełnienia ról społecznych. Działania te mają na celu zlikwidowanie dysfunkcji, które mogłyby negatywnie wpływać na rozwój dziecka.
2. Aktywność rodziny – program zakłada, że skuteczne wsparcie będzie wynikać z aktywnej współpracy rodziny, która powinna angażować się w proces naprawy sytuacji. Kluczowe jest, aby rodzina podejmowała własne działania w kierunku poprawy sytuacji, a nie tylko oczekiwała pomocy z zewnątrz.
3. Wsparcie na etapie pojawienia się problemów – ważnym elementem programu jest interwencja w momencie, gdy pojawią się pierwsze trudności, zanim sytuacja stanie się kryzysowa. Takie podejście pozwala zapobiegać eskalacji problemów, co może prowadzić do konieczności umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.
4. Wsparcie w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – jeśli dziecko trafi do pieczy zastępczej, program zakłada stworzenie warunków do jego powrotu do rodziny naturalnej, o ile sytuacja pozwala na taki krok, i jest to w najlepszym interesie dziecka.
5. Doskonalenie organizacji pracy kadry w systemie wsparcia rodzin - to kluczowy element, który może znacząco wpłynąć na jakość świadczonych usług oraz zadowolenie rodzin korzystających z pomocy.

Oczekiwanym efektem realizacji programu jest poprawa sytuacji dziecka i rodziny w sensie emocjonalnym, społecznym i materialnym. Celem jest wzmocnienie rodzin zagrożonych dysfunkcją, aby mogły zapewnić stabilne i bezpieczne warunki dla prawidłowego rozwoju dzieci. Program stawia na kompleksowe podejście, które łączy wsparcie z działaniami prewencyjnymi i interwencyjnymi, zależnie od sytuacji danej rodziny.

Jako cel główny uznaje się **„Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych”**.

Cele szczegółowe:

- 1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin:** Celem tego działania jest zapewnienie rodzinom dostępu do niezbędnych zasobów materialnych, które pozwolą im funkcjonować na co dzień. Obejmuje to pomoc w zakresie zapewnienia mieszkania, wyżywienia, odzieży, opieki zdrowotnej czy dostępu do edukacji. Wspieranie rodzin w zapewnieniu podstawowych warunków życia to kluczowy element w zapobieganiu dalszym kryzysom, które mogą wpłynąć na dobro dzieci.
- 2. Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych:** Chodzi tu o pomoc rodzinom w wychowywaniu dzieci i dbaniu o ich potrzeby emocjonalne, edukacyjne i społeczne. Program zakłada organizowanie wsparcia w zakresie poprawy umiejętności wychowawczych, organizowania czasu wolnego, wspierania rozwoju dzieci i rozwiązywania problemów wychowawczych. Celem jest umożliwienie rodzicom pełnienia właściwych ról opiekuńczo-wychowawczych, co ma wpływ na prawidłowy rozwój dziecka.
- 3. Zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach:** program ma na celu wczesne wykrywanie problemów, które mogą prowadzić do rozwoju dysfunkcji w rodzinach. Dzięki działaniom interwencyjnym oraz wsparciu rodzina ma szansę na poprawę swojej sytuacji i uniknięcie pogłębiania trudności. Istotne jest, aby działania te były podejmowane w momencie pojawienia się pierwszych problemów, zanim dojdzie do kryzysu, który mógłby skutkować np. umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.
- 4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej:** Profilaktyka to kluczowy element w przeciwdziałaniu problemom w rodzinach. Działania informacyjne i edukacyjne mają na celu zwiększenie świadomości rodziców i opiekunów na temat zagrożeń, które mogą występować w procesie wychowawczym, oraz wskazanie sposobów radzenia sobie z trudnościami. Mogą to być warsztaty, szkolenia czy materiały informacyjne dotyczące wychowania, zdrowia psychicznego dzieci, uzależnień czy przemocy domowej.
- 5. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych** jest niezwykle ważne, szczególnie w trudnych sytuacjach, takich jak ciąża powikłana lub niepowodzenia położnicze. Program „Za życiem” to kompleksowy program wsparcia dla rodzin z dziećmi

niepełnosprawnymi.—W ramach programu można otrzymać m.in. wsparcie finansowe, pomoc psychologiczną i wsparcie w opiece nad dzieckiem.

6. Doskonalenie organizacji pracy kadry w systemie wsparcia rodzin to kluczowy element, który wpływa na jakość i efektywność pomocy udzielanej rodzinom.

Powyższe cele stanowią kompleksowe podejście do wspierania rodzin i dzieci, mając w swym zakresie nie tylko interwencję w trudnych chwilach, ale także prewencję i edukację, które pozwolą na długofalową poprawę sytuacji rodzinnej.

Cel szczegółowy 1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych rodzin.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych rodzin.						
Lp.	Działanie/zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy	Termin	Wskaźniki monitoringowe	Źródła finansowania
1.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.	- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych rodzin, - objęcie pomocą materialną osób/rodzin do tego uprawnionych, - organizowanie pomocy rzeczowej dla rodzin potrzebujących, - sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej.	OPS.	2025-2027	- Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą, - liczba zasiłków w ramach ustawy o pomocy społecznej, - liczba świadczeń rodzinnych, - liczba osób uprawnionych do alimentacji.	Samorząd gminny, administracja rządowa.
2.	Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci i dorosłych wymagających tego rodzaju wsparcia.	- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb żywieniowych rodzin, - współpraca z instytucjami w celu organizacji dożywiania, - sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej.	OPS, placówki oświatowe.	2025-2027	- Liczba dzieci i dorosłych korzystających z ciepłych posiłków, - liczba wydanych świadczeń pieniężnych na zakup żywności.	Samorząd gminny, administracja rządowa.
3.	Zapewnienie najbardziej potrzebującym mieszkańcom z terenu Gminy bezpłatnej żywności w ramach programu „Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027”.	- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb żywieniowych rodzin, - współpraca z organizacjami pozarządowymi.	OPS, Bank Żywności.	2025 - 2027	- Liczba wydanych skierowań, -liczba osób/rodzin korzystających z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (FEAD).	Samorząd gminny, administracja rządowa środki własne organizacji pozarządowych
4.	Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami potrzebującymi	- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych rodzin,	OPS.	2025 - 2027	- liczba rodzin objętych pracą socjalną z powodu	Samorząd gminny, administracja

	wsparcia w zakresie problemów opiekuńczo – wychowawczych.	- sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej.			trudności opiekuńczo – wychowawczych.	rządowa.
5.	Organizacja zajęć i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.	- Finansowanie wyjazdów kolonijnych dzieciom z rodzin będących w trudnej sytuacji finansowej, życiowej, - profilaktyka i zapobieganie powielaniu przez dzieci negatywnych wzorów zachowań wyniesionych z domu rodzinnego, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, - współpraca instytucji organizujących wypoczynek i rekrutujących dzieci.	organizacje pozarządowe, Kuratorium Oświaty, OPS, Gmina Łazy.	2025 - 2027	- ilość dzieci uczestniczących w wypoczynku, - ilość zajęć organizowanych w ramach działań profilaktycznych, - liczba dzieci objętych profilaktyką środowiskową.	Administracja rządowa, organizacje pozarządowe.

Cel szczegółowy 2. Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych.

Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych.						
Lp.	Działanie/zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy	Termin	Wskaźniki monitoringowe	Źródła finansowania
1.	Zapewnienie wsparcia asystentów rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz kobietom i rodzinom wychowującym ciężko chore dziecko.	-Rodziny mające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych otrzymują adekwatne wsparcie, - rodziny wychowujące ciężko chore dzieci otrzymują potrzebne im wsparcie, - przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej, - sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej.	OPS.	2025-2027	- Liczba asystentów pracujących na rzecz rodzin, - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta ze względu na problemy opiekuńczo-wychowawcze, -liczba rodzin objętych koordynacją poradnictwa „za życiem”, - liczba dzieci wychowujących się w rodzinach objętych wsparciem asystentury.	Samorząd gminny, administracja rządowa.
2.	Udział w spotkaniach zespołu ds. okresowej	- Współpraca OPS z przedstawicielami	OPS, Powiatowe	2025 - 2027	- Liczba spotkań w których	Samorząd gminny,

	oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.	innych instytucji, - tworzenie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie.	Centrum Pomocy Rodzinie.		uczestniczył asystent.	samorząd powiatowy.
3.	Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.	- <u>D</u> oprowadzenie do sytuacji, w której rodzice potrafią samodzielnie i we właściwy sposób zadbać o zaspokajanie potrzeb dzieci, wywiązywać się z zadań opiekuńczo-wychowawczych - Upewnienie się czy rodziny właściwie wywiązują się ze swoich obowiązków i zadań wobec małoletnich dzieci.	OPS.	2025 - 2027	Liczba rodzin, w których realizowano monitoring po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.	Samorząd gminny, samorząd powiatowy.
4.	Zapewnienie wszechstronnej opieki i wsparcia dzieciom i rodzicom w ramach działalności świetlicy środowiskowej Gminy Łazy.	- Zapewnienie środków finansowych na działanie Świetlicy Środowiskowej - Korzystanie dzieci z rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego Wsparcia Rodzin, - Współpraca kadry Świetlicy Środowiskowej Gminy Łazy z rodzicami pod kątem kształtowania kompetencji rodzicielskich, - Stwarzanie warunków do rozwoju wychowanków m.in. poprzez rozbudzanie zainteresowań, wsparcie w pokonywaniu bieżących trudności, budowanie relacji wychowawców i dzieci, relacji rówieśniczych, modelowanie właściwych zachowań.	Gmina Łazy, UM -WRK.	2025 - 2027	-Liczba dzieci korzystających ze wsparcia świetlicy, - liczba wychowawców, - liczba specjalistów, liczba rodziców korzystających ze wsparcia specjalistów.	Samorząd gminny, administracja rządowa, organizacje pozarządowe dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego.
5	Pomoc w rodzinie biologicznej w zdobyciu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz prawidłowego wypełniania ról społecznych.	- Zwiększenie kompetencji opiekuńczych, - poprawa jakości życia rodzin, - lepsze relacje rodzinne, - zmniejszenie ryzyka kryzysów rodzinnych.	OPS.	2025- 2027	- liczba dzieci powracających do rodziny biologicznej z pieczy zastępczej.	Samorząd gminny.

6.	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	- Współpraca z PCPR w celu zabezpieczenia potrzeb dzieci przebywających w pieczy zastępczej, - pokrycie znacznej części kosztów za utrzymanie dzieci z pieczy zastępczej.	Gmina Łazy, OPS, PCPR	2025 - 2027	-Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, których pobyt współfinansowany jest przez Gminę.	Samorząd gminny, administracja rządowa.
7.	Zapewnienie opieki dla dzieci do lat 3, dostosowanie do potrzeb rozwojowych dziecka, stymulowanie rozwoju dziecka.	- Indywidualne podejście do potrzeb dziecka, -wsparcie dla rodziców, -wzrost umiejętności społecznych, - wczesne wykrywanie problemów rozwojowych, - optymalny rozwój fizyczny i psychiczny, - stymulacja rozwoju poznawczego.	Gmina Łazy	2025-2027	- liczba dzieci uczęszczających do żłobka.	Samorząd gminny, administracja rządowa.
8.	Zagwarantowanie możliwości kształcenia dla dzieci niepełnosprawnych poprzez prowadzenie nauczania indywidualnego, zapewnienie transportu do szkół poza terenem zamieszkania oraz opieki w czasie przewozu, likwidowanie barier architektonicznych.	- Dostęp do edukacji, - likwidacja barier architektonicznych, - wzrost pewności siebie, - indywidualne podejście do ucznia, - wczesne wykrywanie problemów rozwojowych i zapewnienie odpowiedniego wsparcia.	Gmina Łazy, OPS, placówki oświatowe.	2025-2027	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym, - liczba dzieci dowożonych do szkół.	Samorząd gminny, administracja rządowa.

Cel szczegółowy 3. Zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach.

Zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach.						
Lp.	Działanie/zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy	Termin	Wskaźniki monitoringowe	Źródła finansowania
1.	Monitorowanie rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.	- Przeciwdziałanie pogłębianiu się problemów w rodzinach, - udzielanie wsparcia rodzinom z dziećmi będącymi w trudnej sytuacji życiowej, - współpraca instytucji na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi.	OPS, GKRPA w Łazach, ZI w Łazach, placówki oświatowe, PCPR, Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Zawierciu, Sąd Rejonowy, Policja.	2025-2027	-Liczba rodzin objętych monitoringiem, - liczba rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy, -liczba osób, którym udzielono wsparcia.	Samorząd gminny, administracja rządowa.

2.	Zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego.	- Udzielanie kompleksowego wsparcia mieszkańcom Gminy, - przeciwdziałanie pogłębianiu się problemów w rodzinach, - zapewnienie mieszkańcom Gminy możliwości skorzystania z nieodpłatnej pomocy specjalistów m.in. psychologa, prawnika.	OPS, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zawierciu -, Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Zawierciu.	2025-2027	- Liczba osób korzystających ze wsparcia, - liczba udzielonych porad.	Samorząd gminny, samorząd powiatowy.
----	--	---	---	-----------	--	--------------------------------------

Cel szczegółowy 4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.						
Lp.	Działanie/zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy	Termin	Wskaźniki monitoringowe	Źródła finansowania
1.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.	- kształtowanie pożądanych postaw i zachowań wśród dzieci i młodzieży, - podnoszenie świadomości rodziców w zakresie zagrożeń dotyczących dzieci i młodzieży m.in. dotyczących uzależnień, cyberprzemocy, - zapoznanie dzieci, młodzieży i ich rodziców z ofertą pomocową w sytuacji kryzysowej.	OPS, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki oświatowe, Świetlica Środowiskowa Gminy Łazy, Policja.	2025-2027	- Liczba osób uczestniczących w poszczególnych programach profilaktycznych, - liczba realizowanych programów/projektów, inicjatyw profilaktycznych.	Samorząd gminny, administracja rządowa.
2.	Prowadzenie kampanii informacyjnych i edukacyjnych z obszaru zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, bezpieczeństwa w sieci, zdrowych relacji rodzinnych, radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi, świadomości zdrowego trybu życia, przemocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy,	- zwiększona świadomość społeczna, - edukacja na temat bezpieczeństwa w sieci, - promowanie zdrowych relacji rodzinnych, - umiejętność radzenia sobie z kryzysami, - świadomość zdrowego trybu życia, - wsparcie dla osób doświadczających przemocy, - zdobycie umiejętności w zakresie zarządzania czasem i stresem, co może prowadzić do lepszego	OPS, PCPR, PPP, Placówki oświatowe, Świetlica Środowiskowa Gminy Łazy, Policja.	2025-2027	- liczba zrealizowanych kampanii.	Samorząd gminny, administracja rządowa.

	zarządzaniu czasem i stresem rodziców.	funkcjonowania w codziennym życiu oraz poprawy atmosfery w rodzinie. - zwiększenie zaangażowania społeczności.				
--	--	---	--	--	--	--

Cel szczegółowy 5. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.						
Lp.	Działanie/zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy	Termin	Wskaźniki monitoringowe	Źródła finansowania
1.	Przydzielenie asystenta rodzinie zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.	- Wsparcie w codziennym funkcjonowaniu, - dostęp do informacji i zasobów, - indywidualne podejście do potrzeb rodziny, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, - wzmacnianie więzi rodzinnych, - pomoc w radzeniu sobie z kryzysami, - edukacja i rozwój umiejętności, - zwiększenie integracji społecznej.	OPS.	2025-2027	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta („Za życiem”), - liczba dzieci w tych rodzinach.	Samorząd gminny, administracja rządowa.
2.	Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin.	- Zapewnienie wsparcia emocjonalnego i psychicznego dla rodziców - dostęp do specjalistycznej opieki medycznej, rehabilitacji, - poradnictwo psychologiczne dla rodziców i opiekunów, - lepszy dostęp do usług zdrowotnych.	OPS, Punkt Konsultacyjny.	2025-2027	- Liczba rodzin korzystających z poradnictwa psychologicznego - liczba rodzin korzystających ze skoordynowanych działań w zakresie kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży.	Samorząd gminny, administracja rządowa.
3.	Objęcie wsparciem materialnym rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością.	- poprawa sytuacji finansowej rodzin.	OPS.	2025-2027	- Ilość rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł.	Samorząd gminny, administracja rządowa.

Cel szczegółowy 6. Doskonalenie organizacji pracy kadry w systemie wsparcia rodzin.

Doskonalenie organizacji pracy kadry w systemie wsparcia rodzin.						
Lp.	Działanie/ zadanie planowane do realizacji	Rezultaty działań	Realizatorzy	Termin	Wskaźniki monitoringowe	Źródła finansowania
1.	Podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny, pracowników socjalnych poprzez udział w kursach szkoleniach, warsztatach, konferencjach.	- Wzrost kompetencji asystentów rodziny i pracowników socjalnych w zakresie pracy z rodziną wychowującą małe dzieci, - sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej.	OPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.	2025 - 2027	- Liczba szkoleń/kursów/ warsztatów, - liczba pracowników podnoszących kwalifikacje.	Samorząd gminny, administracja rządowa, inne źródła.
2.	Zacieśnienie współpracy z innymi instytucjami i organizacjami świadczącymi różnorodne formy wsparcia działających na rzecz rodzin.	- Kompleksowość wsparcia: - wymiana wiedzy i doświadczeń, - lepsza koordynacja działań: - zwiększenie efektywności działań: - wsparcie w sytuacjach kryzysowych: - budowanie sieci wsparcia.	OPS, PCPR, PP, Sąd Rejonowy, Gmina Łazy.	2025 - 2027	- liczba spotkań organizacji i instytucji.	Samorząd gminny, administracja rządowa.

X. Finansowanie programu.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Łazy są:

1. środki własne z budżetu gminy;
2. środki finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w programie;
3. środki pozabudżetowe pozyskane na zadania związane z realizacją Programu: dotacje celowe z budżetu państwa, dotacje na realizację rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz inne środki zewnętrzne.

XI. Realizatorzy Programu.

Realizatorami Programu Wspierania Rodzin gminy Łazy na lata 2025-2027 są instytucje i podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny, w szczególności rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty realizujące działania na rzecz wspierania rodziny. Przy realizacji Programu niezbędna jest współpraca wszystkich instytucji i podmiotów takich jak:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach;
2. Urząd Miejski w Łazach;
3. Instytucje i organizacje prowadzące działania na rzecz dziecka i rodziny;
4. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Zawierciu;
5. Sąd Rejonowy w Zawierciu;
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łazach;
7. Zespół Interdyscyplinarny do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
8. Komisariat Policji w Łazach;
9. Kuratorzy Sądowi;
10. Placówki oświatowo - wychowawcze:
 - szkoły;
 - przedszkola;
1. Świetlica Środowiskowa;
2. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łazach;
3. Miejski Ośrodek Kultury w Łazach;
4. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach;
5. Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, w tym realizujące działania związane z przemocą w rodzinie.

XII. Odbiorcy Programu.

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łazy będą rodziny, które borykają się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które często są zagrożone ubóstwem, dotknięte przemocą, problemami uzależnień oraz te, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Odbiorcami Programu są również przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin, którzy są zaangażowani w realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

XIII. Monitoring i ewaluacja Programu.

Program będzie koordynowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i pozwolą zrekonstruować działania na następne lata. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łazach w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Łazach sprawozdań z realizacji Programu, sporządzanych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

XIV. Oczekiwane rezultaty.

Spodziewanymi rezultatami realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Łazy w latach 2025 – 2027 są:

- Zminimalizowanie problemów opiekuńczo – wychowawczych i powstawania sytuacji kryzysowych występujących w rodzinach;
- Wzmocnienie relacji i więzi rodzinnych oraz poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka;
- Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci, młodzieży i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Wzrost umiejętności i kompetencji wychowawczych rodziców;
- Poprawa komunikacji w rodzinie;
- Nabycie przez rodziny umiejętności określania i pełnienia swoich ról społecznych;
- Ograniczenie niedostosowania i wykluczenia społecznego wśród dorosłych, dzieci i młodzieży;
- Zwiększenie liczby dzieci powracających z rodzinnej pieczy zastępczej i placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- Nabycie przez rodziny umiejętności korzystania z instytucjonalnych, jak i oferowanych przez organizacje pozarządowe, form wsparcia i pomocy;
- Podniesienie samooceny, wzmocnienie własnej wartości;
- Poznanie swoich potrzeb, mocnych i słabych stron i wykorzystywanie tej wiedzy w życiu codziennym;
- Poprawa bezpieczeństwa rodzin, dzieci i młodzieży;
- Rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

XV. Podsumowanie.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Łazy na lata 2025-2027 ma na celu poprawę jakości życia rodzin, zwłaszcza dzieci, poprzez tworzenie odpowiednich warunków wsparcia. Kluczowe aspekty programu obejmują:

- *Zwiększenie Aktywności Rodzin:* Program dąży do rozwijania potencjału wewnętrznego rodzin, co pomoże im skuteczniej radzić sobie z codziennymi problemami.
- *Systemy Wsparcia:* Istotne jest stworzenie zintegrowanych systemów wsparcia, które umożliwią rodzinom pokonywanie trudności. To może obejmować pomoc psychologiczną, doradztwo oraz dostęp do zasobów społecznych.
- *Współpraca Instytucji:* Program zakłada współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami, które wspierają rodziny. Takie połączenie zasobów i kompetencji jest kluczowe dla efektywnego wsparcia.

- *Edukacja i Świadomość Społeczna:* Ważnym celem jest podniesienie świadomości społecznej dotyczącej przyczyn i skutków dysfunkcji w rodzinach, co może pomóc w zmniejszeniu stygmatyzacji i promowaniu zrozumienia.
- *Bezpieczeństwo i Stabilność:* Program kładzie duży nacisk na poczucie bezpieczeństwa w rodzinach, co jest fundamentem dla dobrego funkcjonowania i rozwoju dzieci.
- *Inwestycja w Dzieci i Młodzież:* Włączenie dzieci i młodzieży w różnorodne działania, które sprzyjają zdobywaniu nowych umiejętności i wspierają ich rozwój osobisty, jest kluczowym elementem programu.
- *Zaangażowanie Rodzin:* Sukces programu w dużej mierze zależy od aktywnego udziału samych rodzin oraz ich motywacji do wprowadzenia pozytywnych zmian w swoim życiu.

Wszystkie te działania mają na celu minimalizowanie negatywnych skutków problemów społecznych oraz promowanie pozytywnych zmian w funkcjonowaniu rodzin w Gminie Łazy.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025 r., poz. 49) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny.

Program ma na celu utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w zakresie przywrócenia im zdolności do wypełnienia tych funkcji poprzez pracę z rodziną.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej Uchwały jest uzasadnione.